

Forebyggende plan 2024

Mestring, tilhørighet og deltakelse:

- hjemme
- i barnehagen
- på skolen/ i kvalifisering
- på jobben
- i fritiden

Innholdsfortegnelse

1. [Innledning](#)
2. [Hovedutfordringer](#)
3. [Overordnet mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet](#)
4. [Helsefremmende og forebyggende innsats](#)
5. [Organisering, oppgavefordeling og forebyggende tiltak](#)
6. [Veien videre](#)

[Litteraturliste](#)

[Vedlegg](#)

1. Innledning

Barnevernsreformen trådte i kraft 1.1.2022. Reformens hovedintensjon er **livsmestring for alle barn og unge**, samt at den skal bidra til å styrke arbeidet med forebygging og tidlig innsats. Kommunen er forpliktet til å utarbeide en **plan for forebygging** hjemlet i barnevernloven § 3-1. hvor første ledd lyder: *“Kommunen skal fremme gode oppvekstsvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier.”*

Barnevernsreformen kalles også Oppvekstreformen fordi reformens intensjoner kan kun nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren i kommunen. Det pekes på flere grunner for Oppvekstreformen:

- vi har ikke lykkes godt nok med arbeidet i oppvekstsektoren
- utenforskapet i Norge er stort, rundt 800.000 mennesker mellom 16 og 66 år er verken i arbeid eller utdanning og tallet øker
- et økende antall unge opplever at de ikke mestrer livet eller passer inn
- demografiutviklingen, det blir flere eldre og færre yngre
- fremtiden trenger kompetanse og arbeidskraft.

En av de viktigste utfordringene og lykkes med knyttet til forebygging, er å tenke helhetlig og å samordne innsatsen på tvers av fagområder. Godt forebyggende arbeid fokuserer ikke først og fremst på symptomer, men er orientert mot kunnskap om risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer med sikte på å fremme sunne barn og unge som håndterer framtidige utfordringer. Det krever helhetlige planer som iverksettes i praksis. Arbeidet forutsetter målrettet innsats over tid. Forebyggende plan 2024 - *Mestring, tilhørighet og deltakelse hjemme, i barnehagen, på skolen/ i kvalifisering, på jobben og i fritiden* peker ut de første skrittene for å se kommunens tilbud til barn og unge i et helhetlig perspektiv. Planen viser også retning for et tjenestetilbud i tråd med behovene til våre yngste innbyggere, tjenester som settes inn før utfordringene vokser seg store og skader barns utvikling.

Planen vil være et viktig verktøy for å sikre forpliktelse og systematisk innsats for å legge til rette for helhetlige tjenester. Plan for det forebyggende arbeidet skal inneholde en beskrivelse av:

- overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet
- hvordan oppgaveløsningen skal organiseres
- hvordan ansvaret skal fordeles mellom etatene
- hvordan ulike etater skal samarbeide

Den forebyggende planen ses som en første versjon, og som et startpunkt for det langsiktige arbeidet knyttet Bærekraft 2030 og Temaplan for oppvekst og kvalifisering.

Kommuneplanens føringer

Forebyggende plan *Mestring, tilhørighet og deltakelse hjemme, i barnehagen, på skolen/ i kvalifisering, på jobben og i fritiden* henter sine mål fra følgende prioriterte bærekraftsmål i Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032:

3 God helse, 4 God utdanning, 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst, 17 Samarbeid for å nå målene

Reformen involverer hele oppvekstfeltet

«Barn har behov for hjelp og gode tjenester – de bryr seg ikke om hvilken sektor som leverer!»

Mari Trommald, direktør i Bufdir

Buf.dir

2. Hovedutfordringer

Under følger en beskrivelse av noen av de utfordringene vi har i Larvik kommune:

Lavinntektsfamilier

Andelen som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt, er høyere enn i landet som helhet. Vedvarende lav husholdningsinntekt vil si at den gjennomsnittlige inntekten i en treårsperiode er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge.

Utenforskap

Ungdom i Larvik opplever i større grad enn ungdom i resten av landet ensomhet, å bli mobbet på skolen, de er mindre fornøyde med helsa og en større andel har psykiske lidelser/symptomer. Dette gjenspeiler seg i uførestatistikken, hvor Larvik ligger svært høyt på ung ufør. 11 % av ungdom i Larvik i aldersgruppen 15 -29 år er utenfor arbeid, opplæring og utdanning.

Fritid og møteplasser

Larvik kommune har hatt en kraftig nedgang i deltakere på kommunalt drevne fritidssentre i målgruppen fra 2021 til 2022. Dette skyldes blant annet effektene av Koronapandemien. 2022 har Larvik 108 deltakere på kommunalt drevne fritidssentre per 1000 innbyggere i aldersgruppen 6-20 år. Ungdata og samhandlingen Larvik kommune har hatt med målgruppen, viser tydelig at ungdom i Larvik savner relevante og åpne møteplasser. Ungdom som deltar på fritidsaktiviteter i regi i frivilligheten er sterkt nedadgående jmf Ungdata.

Psykisk helse

De fleste unge i Larvik rapporterer om god psykisk helse i Ungdata-undersøkelsen 2021. Samtidig viser Ungdata at det er en del unge som har psykiske helseutfordringer, der bekymringer og følelsen av at alt er et slit er de mest utbredte. Ungdata viser at 20 % av elevene på ungdomstrinnet i Larvik kommune har hatt mange psykiske plager, mot 15 % i landet for øvrig. Det kan handle om søvnproblemer, følelse av at alt er et slit, tristhet, bekymring, fravær av fortrolige venner, ansenhet eller håpløshet med tanke på fremtiden. Livskvaliteten er ofte lavere blant dem som har psykiske plager enn blant dem som ikke har slike plager.

Integrering

I Larvik er 12,9 % av innbyggerne født i et annet land. Tar man med deres barn, er tallet 16,1%. Høye bosettingstall i 2022 og 2023 setter press på de kommunale tjenestene og det er behov for sterkere samhandling mellom ulike tjenester og virksomheter. Vi ser tegn til økende utenforskap og uro blant unge med innvandrerbakgrunn.

Opplæringsløpet

Resultatene på nasjonale prøver 2023 for femte trinn i lesing og engelsk i Larvik er omtrent som i resten av landet.

I regning ligger imidlertid femteklassingene i Larvik to skalapoeng under landsnittet, og ett skalapoeng under Vestfold og Telemark. Det er imidlertid stor forskjell mellom skolene. I

lesing oppnår noen skoler flere poeng over landssnittet, med henholdsvis 53 og 52 poeng. Landssnittet er 49, og snittet for resten av kommunen er 49. Dette skjer også i regning. Kommunen skårer i snitt 48, landsgjennomsnittet er 50 og noen skoler skårer 54 og 53 poeng. Utfordringen er å sikre et godt læringsutbytte for ALLE elever for å forebygge et senere utenforskap.

Det er en økning i antallet elever som utvikler et delvis eller helt skolefravær. Dette er alvorlig. Parallelt er det en markant nedgang i elever som utsettes for krenkelser og mobbing. Vi må allikevel arbeide målrettet hver eneste dag med å tilpasse skolehverdagen til den enkelte elev og gi elevene teoretiske og praktiske ferdigheter som er relevante for deres liv og fremtidige yrkeskarriere.

Demografiutvikling

Larvik kommune står ikke bare foran, men er i, en demografiutvikling der den eldre delen av innbyggerne vokser svært raskt. Prognoser viser tydelig at denne utviklingen vil forsterke seg i fremtiden og dette vil utfordre kommunens tjenesteproduksjon og økonomi. En større andel av kommunens drift- og investeringsmidler vil tilfalle eldre, noe som vil utfordre midler til forebyggingsarbeidet knyttet til barn og ungdom.

Barnevern

I 2022 hadde barneverntjenesten en liten oppgang på antall bekymringsmeldinger fra 830 til 842, det er ikke større endring enn at det handler om naturlige svingninger. Av de 842 bekymringene gikk 357 som informasjon til allerede aktive saker og 166 ble henlagt. I 2022 arbeidet mottak og undersøkelse med til sammen 400 undersøkelser (antall barn). 136 av disse fikk videre tiltak etter undersøkelse, 192 ble henlagt uten videre hjelpetiltak.

Bakgrunnen for henleggelsen er at barneverntjenesten sammen med familien vurderer at det ikke er behov for videre tiltak eller at foreldrene selv takker nei til tiltak. Det var en liten oppgang i antall undersøkelser, som henger sammen med noen flere bekymringsmeldinger og noen færre henlagte meldinger enn i 2021. Det har som forrige år vært en økning i antall saker som har fått tilbud om videre tiltak. Det kan ha sammenheng med at meldingene som kom inn til tjenesten i 2022 har en høyere grad av bekymring og behovet for å iverksette tiltak er større. Sammenlignet med fylket ligger Larvik på 4 % antall barn med undersøkelse i forhold til antall innbyggere, mens fylket ligger på 3,9 %.

Antall bekymringsmeldinger for 2023 er 972 og viser en betydelig oppgang.

3. Overordnet mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet

Overordnet mål:

Barn og unge i Larvik skal oppleve tilhørighet, mestring og deltakelse hjemme, i barnehagen, på skolen/ kvalifisering, på jobben og i fritiden.

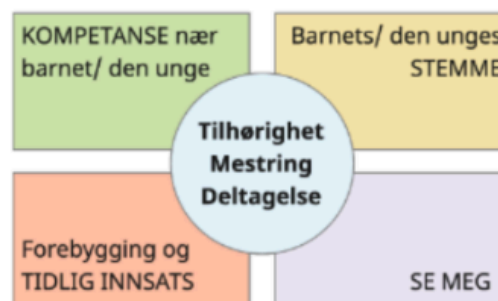
Larviksmodellen

VISJON:

Alle barn og unge i Larvik skal oppleve tilhørighet, mestring og deltakelse hjemme, i barnehagen, på skolen, på jobben og i fritiden

MÅLGRUPPE:

-9 mnd til 30 år

Oppvekst og kvalifiseringssektoren i Larvik kommune har i 2022 og 2023 gjennom ledersamlinger, nettverksmøter og høringer utarbeidet Larviksmodellen. Larviksmodellen bygger på oppsummering av kunnskapsgrunnlaget hentet fra rapport BarnUnge21-strategien: "Ut av blindsonen" (Forskningsrådet 2021) og er tilpasset vår kommune. Visjonen i denne modellen er at alle barn og unge skal oppleve mestring, tilhørighet og deltakelse hjemme, i barnehagen, på skolen/ i kvalifisering, på jobben og i fritiden, med målgruppe minus 9 måneder til 30 år. Modellen peker på **fire strategiske innsatsområder** som fører oss ønsket retning:

- **Kompetanse nær barnet/ den unge**

Barn og unge lever sine liv i familien, i barnehagen, på skolen/ i kvalifisering, på jobben og i fritiden. I Larvik kommune jobber vi for å flytte tverrfaglig kompetanse ut til disse arenaene, eks:

- "Jeg er meg" som ved kompetanseheving av ansatte i barnehage og skole fremmer barn og unges seksuelle helse og livsmestring for å forebygge vold og seksuelle overgrep
- spesialpedagog i alle barnehagene
- tverrfaglig barnehageteam
- TPO-team i skole
- PMTO-veiledning for foreldre
- COS-veiledning til alle foreldre som ønsker det

Samtidig er vi opptatt av at livet leves 24-7 og har fokus på å utvikle gode fritidsaktiviteter og møteplasser sammen med frivilligheten. Et av satsingsområdene

våre er nærmiljøutvikling. Intensjonen med å satse på nærmiljø og lokalsamfunnsutvikling i dette perspektivet er å ivareta barn og unge der de bor; meningsfulle fritidsaktiviteter, relasjonsbygging i nære, trygge og kjente omgivelser. Et nærmiljøutvalg vil være navet i en slik satsing.

- **Barnets/ den unge stemme**

Innsatsområdet er knyttet til **Barnekonvensjonen artikkel 3 Barnets beste** = Voksne skal gjøre det som er best for barnet og **artikkel 12 Barnets stemme** = Alle barn har rett til å si sin mening og deres mening skal bli tatt på alvor.

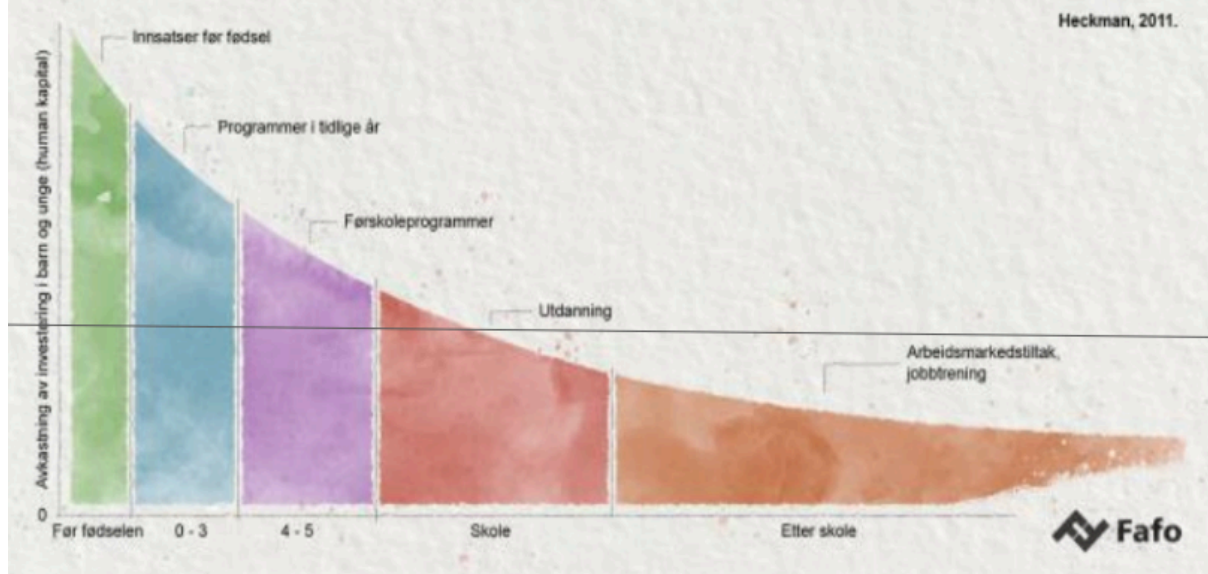
Barnekonvensjonen ligger over alle norske lover og gir barna rett til å bli hørt og en rett til at deres beste ligger til grunn for alle vurderinger og beslutninger som omhandler dem. Lovhierarkiet:

- **Forebygging og tidlig innsats**

I år 2000 fikk James Heckman nobelprizezaan i økonomi for modellen under (Heckman 2000). Kurven viser hvor det gir mest avkastning knyttet til investering i mennesker. Heckman viser i sin forskning at hvis det investeres i kvalitet og utvikling hos barn før de fødes og i deres tidligste barndom gir investeringen en avkastning på 7-10 % pr år fordi barnet vil få en bedre utdannelse, bedre helse, bedre produktivitet og vil begå mindre kriminalitet. Den svarte linjen som går vannrett treffer kurven når barnet er 10 år. Heckman viser at innsats før barnet er 10 år kan vare livet ut, mens innsats etter barnet er fylt 10 år har begrenset effekt (modellen under er hentet fra Fafo 2019:21 og justert med horisontal strek).

Tidlig innsats = smart investering

- **Sammen og samtidig - Se meg**

I 2018 ble det vedtatt at Larvik skulle bli en BTI-kommune (bedre tverrfaglig innsats). Hos oss kalles denne samhandlingen SE MEG. SE MEG-modellen beskriver hvordan tjenestene skal samhandle til det beste for barn, unge og deres familier på de ulike nivåene

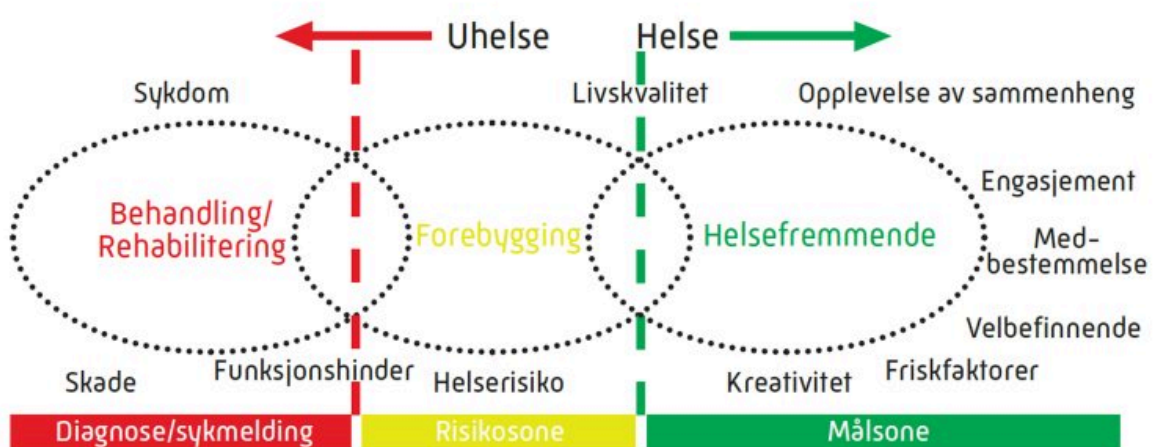
<https://www.larvik.kommune.no/skole-og-utdanning/se-meg-bedre-tverrfaglig-innsats/individnivaa/ansatt/handlingsveileder-for-ansatte/>

0	1	2	3
Konkretiser uro/undring.	Internt tiltaksarbeid	Tverrfaglig samhandling	Kompleks tverrfaglig samhandling
Identifisere og konkretisere barn/ungdom/familier det er knyttet uro eller undring til.	Uro drøftes med foreldre og barn/ungdom. Tiltak internt i tjenesten planlegges. Tiltak evalueres og nye interne tiltak planlegges eller man går videre til nivå 2.	Tverrfaglig samhandling mellom aktuelle tjenester, fritidstilbud eller andre sammen med barnet/ungdommen og foreldrene.	Det komplekse samarbeidet fortsetter og muligheten for å løfte sak inn i beslutningsmøte åpner seg for langvarige og komplekse saker hvor nivå 0, 1 og 2 ikke har ført frem.

4. Helsefremmende og forebyggende innsats

Det er en høy samfunnskostnad forbundet med behandling og reparerende tiltak når mennesker strever eller har blitt syke. Samfunnsforsker og økonom Geoffrey Rose (1992) peker på at det offentlige kan spare mye ressurser gjennom universelle tilnærminger til sin tjenesteproduksjon. Roses forebyggingsparadigme lyder som følger: *Hvis sykdomsrisikoen er utbredt, er virkemidler som reduserer risiko for hele befolkningen, mer effektive enn virkemidlene er siktet inn mot bare de individene som har en betydelig forhøyet risiko for å få sykdommen.* Kort sagt, når noe er svært utbredt som eksempelvis angst og depresjon, bør vi prioritere universelle tiltak (Holte 2017). Gjennom å forsterke universelle faktorer som fremmer helse for alle, nås alle, også de som har strev i livet sitt.

Fritt etter Ahlborg (2005) / Thynell (2005), Kommuneforbundet

I modellen til Ahlborg/ Thynell (Bjørnstad 2012) ser vi at helsefremmende og forebyggende innsats overlapper hverandre:

- Helsefremmende arbeid er tiltak som bedrer livskvaliteten, trivselen og muligheten til å mestre de utfordringer og belastninger en utsettes for i dagliglivet.
- Forebyggende arbeid er tiltak som fører til en reduksjon av sykdommer, skader, sosiale problemer, dødelighet og risikofaktorer.

Helsefremmende innsats må ligge som grunnlag for å få til gode forebyggende tiltak. Familien barnet vokser opp i, barnehage og skole er de viktigste arenaene for helsefremmende og forebyggende innsats. Modellen over viser tre områder; helsefremmende, forebygging og behandling. Da dette er en plan for det forebyggende arbeidet vil hovedfokuset ligge i det gule området, forebygging.

Forebygging deles også opp i tre områder; universell, selektiv og indisert forebygging (Rundskriv Q-16/2013: Forebyggende innsats for barn og unge). De ulike nivåene viser til ulike formål og ulike målgrupper.

Universell forebygging omfatter innsats rettet mot hele befolkningsgrupper, for eksempel alle barn og unge, uten at en har identifisert individer eller grupper med forhøyet risiko.

Læringsmiljø- og antimobbeprogram i skolen er eksempler på universell forebygging. Felles for slike programmer er blant annet å fremme vennskap og gode relasjoner og bekjempe mobbing. Andre eksempler er skolehelsetjeneste, tilbud om frukt og grønt samt god tilrettelegging for fysisk aktivitet.

Selektiv forebygging er tiltak rettet mot grupper med kjent og/eller forhøyet risiko for å utvikle problemer. Tiltakene her skal motvirke negativ utvikling hos barn og unge og/eller deres foreldre. Forsøk med gratis kjernetid i barnehager er et eksempel på selektiv forebygging. Formålet er blant annet å bidra til økt sosialisering og bedre norskkunnskapene for minoritetsspråklige barn. Et annet eksempel er ulike program for barn og unge i risiko for å utvikle atferdsvansker, for eksempel Parent Management Training (PMTO) og PIP-klubben.

Indisert forebygging er tiltak rettet mot individer med høy risiko eller klare tegn på problemer. Tiltak rettet mot ungdom med begynnende rusproblemer eller tiltak rettet mot barn og unge med symptomer på psykiske vansker er eksempler på indisert forebygging.

Tidlig forebyggende innsats kan settes inn på alle nivå. Kunnskap om risiko og beskyttelse er i stor grad en forutsetning for å kunne sette inn tiltak tidlig, før problemene utvikler seg.

Tegn og signaler er en usikker måte å fange opp barns risiko. Prediksjonsverdien er lav

(Reinar et al., 2018 – Folkehelseinstituttet)

Kunnskap om risikofaktorer gir bedre prediksjon enn barnets symptomer

(Kvello, 2015)

Øyvind Kvello (2023) peker på åtte risikofaktorer som spesielt alvorlige:

Risikofaktorer (Kvello, 2023)

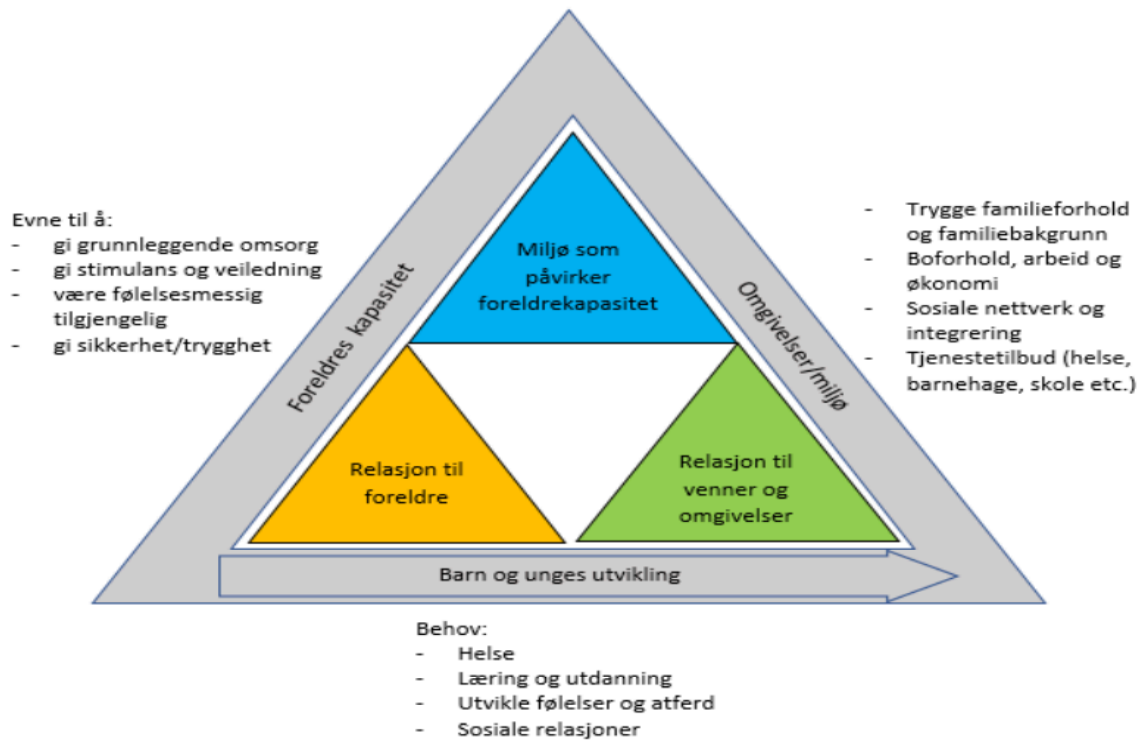
- 1) Skadelige omsorgsformer
- 2) Alvorlige krenkelser
- 3) Emosjonell utilgjengelighet/fjernhet hos foresatte
- 4) Rusmiddelbruk
- 5) Alvorlige former for psykiske lidelser
- 6) Utviklingsvansker som ikke blir forstått og hjulpet
- 7) Skadelig psykososialt miljø i barnehage og skole
- 8) Levekårsutfordringer (mangler i boligforhold, relativ fattigdom, multistressende miljø).

Styrke beskyttelse og redusere risiko

Integrated Childrens System (ICS) er en kunnskapsmodell som henter inspirasjon fra Bronfenbrenners økologiske utviklingsperspektiv. Modellen er opprinnelig fra England, og formålet har vært å utforme et helhetlig kunnskapsgrunnlag og et praktisk verktøy for å gjøre en helhetsvurdering av barn og unges behov (Department of Health 2000a, 2000b). Det vil si at modellen beskriver hva slags grunnleggende behov som kreves for at barn og unge skal ha en sunn utvikling, samtidig som modellen beskriver ulike risikofaktorer som barn og unge kan utsettes for, og videre avhjelpende beskyttelsesfaktorer. Selv om modellen er utviklet med tanke på å forstå barns utvikling, kan den også brukes som et grunnlag for å sortere kunnskap om barn og unges behov, risiko og beskyttelse. I modellen er barn og unges grunnleggende behov gruppert inn i tre områder:

1. **Barn/ unges utviklingsbehov** innen helse, utdanning, emosjonell, atferdsmessig og sosialt.
2. **Foreldrenes kapasitet** som er deres evne eller ressurser til å gi omsorg, stimulere, gi veiledning, være følelsesmessig tilgjengelig og gi sikkerhet.
3. **Familie og miljø** er omgivelsene som barnet og foreldrene befinner seg i.

De tre områdene med tilhørende dimensjoner er illustrert i modellen under:

“Vår praksis må preges av tiltak som fremmer beskyttelse og hemmer risiko”

5. Organisering, oppgavefordeling og forebyggende tiltak

Det gode laget rundt barnet og tjenestenes samhandling etter SE MEG- modellen

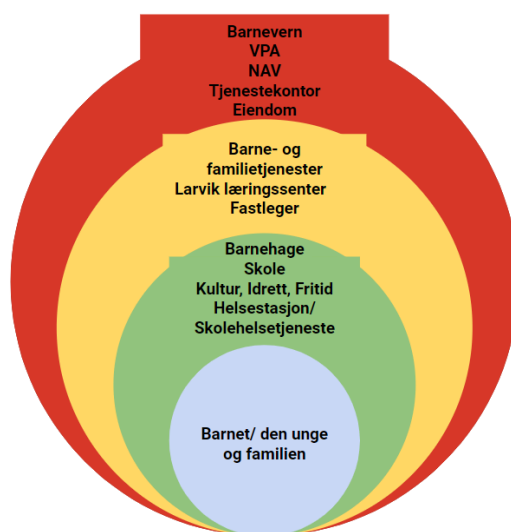

Det gode laget

- et lag rundt barnet/ungdommen og familien som oppleves som et team som er der for å skape mestring for alle
- et lag der alle byr på sin kompetanse og sine ressurser, og der alle løfter blikket mot barnets beste. Det er overordnet alle lover, regler og rutiner
- det gode laget i Larvik kommune samhandler etter BTI modellen Se meg beskrevet i kapittel 3

Organisering av tjenester til barn og unge

Virksomhetene jobber på flere forebyggingsnivåer enn der de er satt inn

“Familien barnet vokser opp i, barnehage og skole er de viktigste arenaene for helsefremmende og forebyggende innsats.”

Oversikt over oppgavefordeling

Oversikten under tar utgangspunkt i Kvello (2023) sine åtte risikofaktorer (kapt 4) slått sammen til fem hovedkategorier for risikofaktorer (når du trykker på virksomhet får du eksempler på virksomhetens oppgaver på tre nivåer)

Risiko Ansvaret	Skadelig omsorg, krenkelser og emosjonell utilgjengelighet hos foresatte	Barn med foresatte som strever med rus og alvorlig psykiske lidelser	Levekårsutfordringer (mangler i boligforhold, relativ fattigdom, multistressende miljø)	Utviklingsvansker hos barn som ikke blir forstått og hjulpet	Skadelig psykososialt miljø i skoler og barnehager
Indikerte	Barnevern VPA NAV <u>Larvik læringscenter</u> Barne- og familietjenester <u>Tjenestekontoret</u>	Barnevern <u>Larvik læringscenter</u> VPA NAV Barne- og familietjenester <u>Tjenestekontoret</u> <u>Funksjonshemmede</u> Boligkontoret	Barnevern <u>Larvik læringscenter</u> VPA NAV Barne- og familietjenester <u>Tjenestekontoret</u> <u>Funksjonshemmede</u> Boligkontoret	Barnevern <u>Kultur og idrett</u> Barne- og familietjenester Fastlege	Skole Barnehage <u>Kultur og idrett</u> Barnevern <u>Larvik læringscenter</u> Barne- og familietjenester
Selektive	Barnehage Skole <u>Kultur og idrett</u> <u>Larvik læringscenter</u> VPA NAV Barne- og familietjenester <u>Tjenestekontoret</u>	Barnehage Skole <u>Kultur og idrett</u> <u>Larvik læringscenter</u> VPA NAV Barne- og familietjenester <u>Tjenestekontoret</u> <u>Funksjonshemmede</u>	Barnehage Skole <u>Kultur og idrett</u> <u>Larvik læringscenter</u> VPA NAV Barne- og familietjenester Tjenestekontoret <u>Funksjonshemmede</u> Boligkontoret	Barnehage Skole Fastlege <u>Kultur og idrett</u> <u>Larvik læringscenter</u> VPA NAV Barne- og familietjenester <u>Tjenestekontoret</u> <u>Funksjonshemmede</u>	Barnehage Skole <u>Kultur og idrett</u> <u>Larvik læringscenter</u> Barne- og familietjenester
Universelle	Barnehage Skole <u>Kultur og idrett</u> <u>Larvik læringscenter</u> Barne- og familietjenester	Barnehage Skole <u>Kultur og idrett</u> <u>Larvik læringscenter</u> Barne- og familietjenester	Barnehage Skole <u>Kultur og idrett</u> <u>Larvik læringscenter</u> Barne- og familietjenester	Barnehage Skole <u>Kultur og idrett</u> <u>Larvik læringscenter</u> Barne- og familietjenesterr	Barnehage Skole <u>Kultur og idrett</u> Barne- og familietjenester

6. Veien videre

Modellen under viser hvordan tjenestetilbudet i kommunen er i dag og hvordan Oppvekstreformen beskriver at det bør være:

Vår erfaring i Larvik samt et mangfold av rapporter, NOU`er og forskning peker på at vi har en vei å gå fra dagens situasjon til å nå intensjonene i Oppvekstreformen. Larvik kommune har derfor fire hovedsatsinger knyttet til veien videre:

1. Utprøving av rødt og grønt tiltak

For å bevege oss i retning av trekanten til høyre har vi identifisert at vi må forsterke universell forebygging (grønt område) og vi må få til å jobbe annerledes med barn, unge og familier som har opphopning av risikofaktorer og dermed komplekse behov (indikert forebygging, rødt område). I denne forbindelse prøver vi ut to ulike tiltak:

- **Grønt tiltak = Robuste foreldre gjennom hele oppvekstløpet**

Dette er et universelt forebyggende tiltak for å bygge nettverk og relasjoner over tid. Den valgte foreldregruppen for dette tiltaket er foreldre til ettåringer i Fagerli barnehage høst-23. Det skal inviteres til samlinger på ettermiddagen hvor det serveres et enkelt måltid og korte faglige innlegg skal inspirere til refleksjon med mål om å øke foreldrenes kompetanse og kapasitet. Det skal være et treffpunkt for foreldre med barn i samme alder fra samme nærmiljø. En familiekontakt holder dialog med foreldrene også mellom samlingene, og skal være en veiviser til tjenester de kan ha nytte av. Foreldrene er med på å velge tema og fagpersoner inviteres inn. Relevante temaer kan være tilknytning, psykisk helse, ernæring, søvn, økonomi etc.

- **Rødt tiltak = Tverrfaglig innsatsteam for familier med opphoping av risikofaktorer**

Tverrfaglig team som jobber systematisk, intensivt, tidsavgrenset og målrettet inn i familier med komplekse behov. Familier med komplekse behov identifiseres gjennom kartlegging av risiko- og beskyttelsesfaktorer. Teamet skal jobbe fleksibelt knyttet til arbeidstid, oppgaver og arena. Familier som får tilbud om dette tiltaket skal ha barn under 10 år.

Begge tiltakene prøves ut i Fagerli sone/ nærmiljø.

2. **Strategisk temaplan for oppvekst og kvalifisering** som skal gjelde for alle som gir tjenester til barn, unge og deres familier. Denne temaplan skal beskrive OK sine fem veivalg:

- Tidlig, tverrfaglig og tilpasset innsats
- Helse og livsmestring
- Inkluderende fellesskap
- Livslang læring og kvalifisering
- Utjevne sosiale ulikheter

Temaplanen vil også skissere prioriteringer, tiltak som virker og de fire strategiske innsatsområdene beskrevet i Larviksmodellen.

3. **Kompetanseheving for ansatte**

Spesielt knyttet til følgende områder:

- risikofaktorer
- beskyttelsesfaktorer
- målrettede tiltaksplaner
- brukervedvirkning
- samhandling

4. **Brukermedvirkning som en systematisk og integrert del i all vår tjenesteutvikling**

“Vi bruker ressurser på å forebygge framfor å reparere”

Litteraturliste:

Bjørnstad, Odd (2012): Helsefremmende arbeidsplasser. © Idébanken.org – for et arbeidsliv som inkluderer

Department of Health, 2000a, 2000b. A Health Service of all the Talents: Developing the NHS Workforce. The Stationery Office,

Fafo 2019:21: 0-24-samarbeidet Et kunnskapsgrunnlag

Forskningsrådet (2021): Ut av blindsonen. Strategi for et samlet kunnskapsløft for utsatte barn og unge.

Heckman, J. J., & Lochner, L. J. (2000). Rethinking Myths about Education and Training: Understanding the Sources of Skill Formation in a Modern Economy Securing the Future: Investing in Children from Birth to College. New York: Russell Sage Foundation.

Holte, A. (2017) Slik fremmer vi psykisk helse, forebygger psykiske lidelser og får en mer fornuftig samfunnsøkonomi!

<https://arneholte.no/psykisk-helse/slik-fremmer-vi-psykisk-helse-forebygger-psykiske-lidelser-og-far-en-mer-fornuftig-samfunnsokonomi/>

Kommuneplanens samfunnsdel 2020-32, Larvik kommune:

<https://www.larvik.kommune.no/media/9440/kommuneplanens-samfunnsdel-2020-2032.pdf>

Kvillo, Ø (2023) Samvær mellom barn og biologiske foreldre : etter plassering utenfor hjemmet. Oslo: Universitetsforlaget

Lov om barnevern; LOV-2021-06-18-97

Regjeringen (2013): Forebyggende innsats for barn og unge. Rundskriv Q-16/2013

Rose, G. (1992). The Strategy of Preventive Medicine (Oxford Medical Publications). Oxford: Oxford University Press.

Vedlegg 1: tekst som vil dukke opp når du trykker i skjemaet på s. 14

Grønt

Barnehage:

Barnehagen er første trinn i et langt utdanningsløp og skal gi barn en god start i livet, uavhengig av bakgrunn og behov. Tidlig innsats og tilpasning av barnehagetilbudet er en sentral del av barnehagens oppdrag. Både norsk og internasjonal forskning viser at barnehager med høy kvalitet virker positivt på barns utvikling og at den positive utviklingen varer livet ut.

Gode barnehager er positive for barns språklige og kognitive utvikling, og særlig viktig for å utjevne sosiale ulikheter.

Barnehagen er en arena som i seg selv fremmer god helse, sosial inkludering og livslang læring.

- 4 år trygg og klar (samarbeid med Familiesenterne)
- “Jeg er meg”
<https://www.larvik.kommune.no/barnehage/prosjekter/jeg-er-meg/>
- Tverrfaglig systemarbeid (samarbeid med BFT)
- Plan for overgang fra barnehage til skole og SFO
<https://www.larvik.kommune.no/barnehage/barnehage-oppstart-og-overgang/>
- Handlingsplan for et godt psykososialt barnehagemiljø
<https://www.larvik.kommune.no/media/6170/handlingsplan-for-et-godt-psykososialt-barnehagemiljoe.pdf>
- Alle med-observasjonsverktøy for å fange opp skjevutvikling
- Tilbud om foreldresamtale to ganger pr år
<https://www.larvik.kommune.no/barnehage/foreldresamarbeid-i-barnehage/>
- @pi-parken
<https://www.larvik.kommune.no/barnehage/pi-parken/>

Barnehage: <https://www.larvik.kommune.no/barnehage/>

[tilbake til oversikt](#)

Skole:

Skolen skal gi barn en god start i livet, uavhengig av bakgrunn og behov.

Gode skoler og SFO fremmer barnas faglige og sosiale ferdigheter, gir god helse og livslang læring. Plan for kvalitet i Larvikskolen skal gi retning for arbeidet med å skape en inkluderende skole som fremmer faglig- og sosial utvikling gjennom kontinuerlige mestringsopplevelser. Planen er under revisjon og vil styrke fokuset på det helsefremmende aspektet gjennom elevmedvirkning og en

praktisk, relevant og virkelighetsnær skole. Virksomheten skole har i tillegg planer / veiledere som skal hjelpe skolene til å realisere skole for fremtiden.

- [Plan for et trygt og godt skolemiljø](#)
- [Hvordan jobbe systematisk for å forebygge og håndtere utfordrende atferd](#)
- Godt skolenærvær- en veileder i forebygging og håndtering av bekymringsfullt fravær
- [Foreldresamarbeid i skolen](#)
- ["Jeg er meg"](#)
- ["Liv og røre"](#)
- ["Se meg"](#)
- Minoritetsspråklige elever i Larvikskolen
- Elevråd- Årshjul og elevmedvirkning
- ["Gode relasjoner, fysisk aktivitet og bra mat" i SFO](#)
- Planer for gode overganger mellom barnehage til skole og SFO og videre skolegang.

[tilbake til oversikt](#)

Kultur og idrett:

Kultur og idrett gir tilbud til barn og unge i et oppvekst- og opplæringsløp. Samtidig støtter virksomheten det frivillige arbeidet som gjøres av lag og foreninger i kommunen.

Gruppe- og enkeltundervisning i kulturskolen, bibliotek med barne-, og ungdomsavdeling, Kraft helhetlig ungdomshus - åpen møteplass for barn og ungdom, også med ferieaktiviteter. Samhandling med frivilligheten om et bredt tilbud av fritidstilbud til barn og ungdom.

<https://www.larvik.kommune.no/kultur-idrett-og-frivillighet/>

[tilbake til oversikt](#)

LLS:

Larvik læringscenter er et kompetansesenter med et bredt utvalg av utdanning, kurs og tjenester. LLS består av avdelingene Norskskolen, Voksenopplæring, Tolketjenesten og Migrasjon og kultur. I tillegg tilbys det gratis karriereveiledningstjenester til alle elever/deltakere

ICDP til alle bosatte flyktninger

<https://www.larvik.kommune.no/skole-og-utdanning/larvik-laeringscenter/migrasjon-og-kultur/icdp-paa-ulike-spraak/>

Fargespill:

<https://www.larvik.kommune.no/skole-og-utdanning/larvik-laeringscenter/migrasjon-og-kultur/fargespill-larvik/>

Kombinasjonsklassen:

<https://www.larvik.kommune.no/skole-og-utdanning/larvik-laeringscenter/voksenopplering/kombinasjonsklassen/>

Oppsøkende miljøarbeider

Migrasjonsrådgiver:

<https://www.larvik.kommune.no/skole-og-utdanning/larvik-laeringscenter/migrasjon-og-kultur/migrasjonsraadgiver/>

Tolketjenesten:

<https://www.larvik.kommune.no/skole-og-utdanning/larvik-laeringscenter/tolketjenesten/>

[tilbake til oversikt](#)

Barne- og familietjenester:

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er den viktigste tjenesten rettet mot barn, unge og deres familier, gravide og barselfamilier. Tjenesten når ut til de fleste i sin målgruppe, minus 9 mnd til 20 år.

Tjenesten skal bidra til å:

- fremme god psykisk og fysisk helse
- fremme gode sosiale og miljømessige forhold
- forebygge sykdom og skader
- utjevne sosiale helseforskjeller og
- forebygge, avdekke og avverge vold, overgrep og omsorgssvikt

Linker under til tiltakene:

- Jordmødre
<https://www.larvik.kommune.no/helse-og-mestring/barn-unge-og-familie/svangerskap-og-foed sel/>
- Helsestasjon- og skolehelsetjenesteprogram
<https://www.larvik.kommune.no/helse-og-mestring/barn-unge-og-familie/familiesenter/informa sjon-om-helsestasjonene/><https://www.larvik.kommune.no/skole-og-utdanning/skolehelsetjene sten/>
- “Jeg er meg” - på helsestasjon
<https://www.larvik.kommune.no/barnehage/prosjekter/jeg-er-meg/>

PP-tjenesten (<https://www.larvik.kommune.no/skole-og-utdanning/pedagogisk-psykologisk-tjeneste/>) bistår barnehager og skoler å utvide det universelle tilbudet til å ivareta mangfoldet ved blant annet:

- Observasjon i oppstarten av skoleåret i 1., 5. og 8 trinn, med veiledning ut fra behov.
- Faste dager på skolene
- Månedlige møter mellom PPT og ledelsen i skole: Prioriteringer, tilbakemeldinger og evaluering.
- Tverrfaglige drøftingsteam i barnehagene

[tilbake til oversikt](#)

GULT

Skole:

Skole gir et tilpasset undervisningstilbud til alle barn som trenger tettere oppfølging.

- * Tilpasset opplæring for alle elever i Larvikskolen- samarbeidsrutine skole- PPT
- * [Foreldresamarbeid i skolen](#)
- * TPO-team
- * [Praktisk opplæringsløp](#)
- * [Farris naturskole](#)

[tilbake til oversikt](#)

Barnehage:

TRAS (observasjonsverktøy for å fange opp skjevutvikling i språk)

Tilbud om flere foreldresamtaler enn to ved behov for veiledning, rådgivning og oppfølging

[tilbake til oversikt](#)

Kultur og idrett:

Kultur og idrett har systematiske tilrettelagte tilbud for enkeltpersoner og grupper som trenger tettere oppfølging. Tilbudene ivaretas av pedagoger, bibliotekarer og miljøterapeuter som er ansatt ved virksomheten. Kultur og idrett samhandler også med frivilligheten for å tilby støtte og kompetanse for å imøtekomme barn og unge med behov for ekstra støtte. Denne støtten kan også være av økonomisk art.

<https://bibliotek.larvik.kommune.no/>

<https://www.larvik.kommune.no/kultur-idrett-og-frivillighet/larvik-kulturskole/kreative-grupper/>

<https://www.larvik.kommune.no/kultur-idrett-og-frivillighet/fritid/bua-larvik/>

<https://www.larvik.kommune.no/kultur-idrett-og-frivillighet/fritid/aktiv-larvik/fabrikken-ungdomshus-fra-7-trinn/>

<https://www.larvik.kommune.no/kultur-idrett-og-frivillighet/fritid/aktiv-larvik/>

<https://www.idrettsforbundet.no/idrettskrets/vestfoldogtelemark/aktiv365/>

[tilbake til oversikt](#)

Larvik læringscenter:

- Migrasjonsrådgiver:
<https://www.larvik.kommune.no/skole-og-utdanning/larvik-laeringscenter/migrasjon-og-kultur/migrasjonsraadgiver/>
- Flexid:<https://www.larvik.kommune.no/skole-og-utdanning/larvik-laeringscenter/migrasjon-og-kultur/flexid/>
-

[tilbake til oversikt](#)

NAV:

NAV består av den statlige Arbeids- og velferdsetaten og de delene av kommunenes sosialtjenester som inngår i de felles lokale kontorene.

- Oppfølging ung: Samarbeider tett med skole, våre unge, opplæringstjenesten, VPA,
- tiltaksarrangører og flere for å hjelpe unge mellom 16 og 30 år med kvalifisering til en varig
- tilknytning til arbeidslivet. Jobber etter føringene nedfelt i ny ungdomsgaranti.
- - Rådgiver Ung: Jobber tett opp mot Thor Heyerdahl videregående skole (THVS), jobber
- operativt inn mot ungdom ved karriereveiledning og støtte inn i jobb.
- Ungdomsrådgiver har også et operativt ansvar i "Våre unge" og ungdomsarbeidet ved NAV.
- Er NAV sin representant i ulike arbeidsgrupper i kommunen rettet mot barn og unge.
- - Oppfølging flyktninger: Gir flyktninger og innvandrere relevant kompetanse, tilgang til
- arbeidsmarkedet og muligheten til å bli økonomisk selvstendige. Elementene «Livsmestring i
- et nytt land», og "Foreldreveiledning for deltakere som har eller får barn" er obligatorisk, i
- tillegg til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, og arbeids- eller utdanningsrettede

[tilbake til oversikt](#)

Barne- og familietjenester:

Tiltakene under er rettet mot grupper med kjent og/eller forhøyet risiko for å utvikle problemer. Tiltakene her skal motvirke negativ utvikling hos barn og unge og/eller deres foreldre.

- PMTO = Parent Management Training
<https://www.larvik.kommune.no/helse-og-mestring/barn-unge-og-familie/individuell-oppfoelgin-g/pmo/>
- RPH = Rask Psykisk helsehjelp
<https://www.larvik.kommune.no/helse-og-mestring/psykisk-helse-og-avhengighet/rask-psykisk-helsehjelp-16-24-aar/>
- PIP-klubben er et pilotprosjekt med hensikt å hjelpe barn (4-8 år) som opplever vanskelige situasjoner i hjemmet.
<https://www.larvik.kommune.no/helse-og-mestring/aktuelt/nytt-tilbud-for-barn-mellom-4-8-aar-som-opplever-belastninger-i-hjemmet/>
- PPT tverrfaglige drøftingsteam som TPO-team og konsultasjon:
<https://www.larvik.kommune.no/skole-og-utdanning/pedagogisk-psykologisk-tjeneste/>
- Nærværsteam:
<https://www.larvik.kommune.no/helse-og-mestring/barn-unge-og-familie/individuell-oppfoelgin-g/naervaersteam/>
- TIBIR - Tidlig innsats for barn i risiko
<https://www.larvik.kommune.no/helse-og-mestring/barn-unge-og-familie/individuell-oppfoelgin-g/tibir-tidlig-innsats-for-barn-i-risiko/>
- Familieråd:
<https://www.larvik.kommune.no/helse-og-mestring/barn-unge-og-familie/individuell-oppfoelging/familieraad/>
- Home Start - praktisk støtte til familier
<https://www.larvik.kommune.no/helse-og-mestring/barn-unge-og-familie/home-start/>

[tilbake til oversikt](#)

Fastlege:

Fastlegen har det medisinskfaglige koordineringsansvaret for pasienter på sine lister. Fastlegen gjennomfører utredning, diagnostikk, behandling og oppfølging av sine listepasienter,

[tilbake til oversikt](#)

Virksomhet psykisk helse og avhengighet:

Tilbyr tjenester fra 18 år og oppover knyttet til psykisk helsehjelp og/ eller rusmiddelutfordringer. Helse og mestring bruker tjenesteguiden:

<https://www.larvik.kommune.no/media/az3a0yio/guide-til-helsetjenester-og-stoette-070623.pdf>

[tilbake til oversikt](#)

Tjenestekontoret:

Tjenestekontoret har et overordnet ansvar for arbeidet med individuell plan og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator.

For pasienter som skal skrives ut fra spesialisthelsetjenesten, og som har behov for kommunale tjenester i etterkant av sykehusoppholdet, koordineres tilbudet som gis fra Tjenestekontoret.

- Sammen for en bedre hverdag:

<https://www.larvik.kommune.no/media/az3a0yio/guide-til-helsetjenester-og-stoette-070623.pdf>

-

[tilbake til oversikt](#)

Funksjonshemmede:

Virksomhet Funksjonshemmede gir tjenester til ca. 350 mennesker med utviklingshemming og andre funksjonsvariasjoner.

Helse og mestring bruker tjenesteguiden:

<https://www.larvik.kommune.no/media/az3a0yio/guide-til-helsetjenester-og-stoette-070623.pdf>

[tilbake til oversikt](#)

Boligkontoret:

Kommunale utleieboliger og boliger der kommunen har tildelingsrett er et virkemiddel for å bistå boligsøkere med spesielle behov og vanskeligstilte på boligmarkedet. Målgruppa for tildelingskriteriene er personer som ikke selv eller ved hjelp av andre former for offentlig boligbistand greier å skaffe seg egnet bolig, herunder bostedsløse, personer med rusproblemer, personer med psykiske lidelser samt personer som har behov for boliger med særlig tilpasning på grunn av alder, bevegelses- eller utviklingshemning.

- <https://www.larvik.kommune.no/bolig-og-sosiale-tjenester/kommunal-bolig/>

[tilbake til oversikt](#)

RØDT

Skole:

- [Skole samarbeider tett med barne og familietjenester, barnevern, kultur, VPA, tjenestekontor, og NAV.](#)
- [Foreldresamarbeid i skolen](#)
- [Farris naturskole](#)
- [Praktisk opplæringsløp](#)
- [Frøy skole](#)
- Tilpasset opplæring for alle elever i Larvikskolen- samarbeidsrutine skole- PPT Sakkyndig vurdering knyttet til elevens behov for spesialundervisning.

[tilbake til oversikt](#)

Barnehage:

Tiltak i samarbeid med andre avdelinger og virksomheter.

[tilbake til oversikt](#)

Kultur og idrett:

Kultur og idrett samarbeider tett med barnevern og skole for å følge opp barn og ungdom som trenger alternative undervisningsarenaer, en annen tilnærming til læring, søker trygghet eller mangler formelle vurderingskriterier for å fortsette opplæringsløpet. Dette tilbudet ivaretas av kvalifiserte pedagoger og musikkterapeuter. Det lokaliseres enten i Kultur og idrett sine lokaler i Hamnerdalen eller desentralisert i aktuell avdeling.

<https://www.larvik.kommune.no/helse-og-mestring/barn-unge-og-familie/individuell-oppfoelging/naervaersteam/>

[tilbake til oversikt](#)

Larvik læringscenter:

Ingen egne tiltak på rødt nivå, men samarbeider med andre instanser.

[tilbake til oversikt](#)

NAV:

- Familieprogrammet: Følger opp familier med høy risiko for utenforskap. Tiltaket er viktig for å forebygge arv - og miljøproblematikken, samt sikre at barn i lavinntektsfamilier også får oppfølging og tilgang til støtteordninger. Familieveilederne jobber sammen med familiene, og målet er at disse på sikt skal bli selvforsørget. Motivasjonen må være at de ønsker en endring av nåværende situasjon. Samarbeider med mange frivillige organisasjoner og andre offentlige instanser, som for eksempel barnevern, boligkontoret, VPA, Larvik læringscenter og kultur
- Ungdomsgarantien: <https://www.nav.no/samarbeidspartner/ungdomsgaranti>
- Ungdomsutvalget:
<https://www.larvik.kommune.no/skole-og-utdanning/se-meg-sammen-om-tidlig-innsats-for-barn-og-unge/tjenesteniva/ungdomsutvalget/>
- IPS ung: Samarbeider tett med helsetjenesten, skole og andre for å hjelpe unge med moderate/alvorlige psykiske utfordringer og/eller rus til å kvalifisere til ordinært arbeid. IPS ung: <https://www.nav.no/ips-ung>
- Vold i nære relasjoner og menneskehandel: Menn, kvinner og barn fra alle samfunnslag rammes, men NAVs brukergrupper er overrepresentert.
<https://www.nav.no/samarbeidspartner/vold-i-naere-relasjoner>
- Meldeplikt og samarbeid med barneverntjenesten
<https://www.nav.no/samarbeidspartner/barneverntjenesten-nav-kontor>

[tilbake til oversikt](#)

Barne- og familietjenester:

Tiltaket under er rettet mot barn med høy risiko eller klare tegn på utfordringer. PP-tjenesten gjør en sakkyndig vurdering knyttet til om barnets/elevens behov bør kunne dekkes innenfor tilpasninger i det ordinære tilbudet, eller det kan tilrås spesialpedagogisk hjelp i barnehage eller spesialundervisning i skolen. <https://www.larvik.kommune.no/skole-og-utdanning/pedagogisk-psykologisk-tjeneste/>

[tilbake til oversikt](#)

VPA:

Helse og mestring bruker tjenesteguiden:

<https://www.larvik.kommune.no/media/az3a0yio/guide-til-helsetjenester-og-stoette-070623.pdf>

[tilbake til oversikt](#)

Tjenestekontoret:

- Tjenesteguiden:

<https://www.larvik.kommune.no/media/az3a0yio/guide-til-helsetjenester-og-stoette-070623.pdf>

[tilbake til oversikt](#)

Funksjonshemmede:

Helse og mestring bruker tjenesteguiden:

<https://www.larvik.kommune.no/media/az3a0yio/guide-til-helsetjenester-og-stoette-070623.pdf>

[tilbake til oversikt](#)

Bolig:

Kommunale utleieboliger og boliger der kommunen har tildelingsrett er et virkemiddel for å bistå boligsøkere med spesielle behov og vanskeligstilte på boligmarkedet. Målgruppa for tildelingskriteriene er personer som ikke selv eller ved hjelp av andre former for offentlig boligbistand greier å skaffe seg egnet bolig, herunder bostedsløse, personer med rusproblemer, personer med psykiske lidelser samt personer som har behov for boliger med særlig tilpasning på grunn av alder, bevegelses- eller utviklingshemning.

- <https://www.larvik.kommune.no/bolig-og-sosiale-tjenester/kommunal-bolig/>

[tilbake til oversikt](#)

Fastlege:

- koordinere helsetilbudet til pasientene opp mot andre tjenester i primær- og spesialisthelsetjenesten.

[tilbake til oversikt](#)

Barnevernet:

Barnevernets arbeid er en blanding mellom støtte og kontroll. Det skal gi hjelp og støtte for at hjemmet skal kunne make sitt oppdrageransvar, men det har også plikt til å gripe inn dersom dette ikke nytter. Barnevernet har som sin spesielle oppgave å ta vare på de mest utsatte barna. Barn og unge skal beskyttes mot omsorgssvikt og ikke lide fysisk og psykisk overlast. Blir barnevernet kjent med slike forhold, har det en lovbestemt plikt til å undersøke hvordan barnet har det, og om nødvendig sette i verk tiltak.

<https://www.larvik.kommune.no/helse-og-mestring/barn-unge-og-familie/bekymret-for-barnungdom/barnevern/>

[tilbake til oversikt](#)